

⁵³ Див., напр.: *Гринберг М. С.* Соучастие в неосторожных преступлениях / М. С. Гринберг // Советское государство и право. – 1990. – № 8. – С. 53–60; *Харитонова И. Р.* Вказана праця. – С. 123–132.

Резюме

Багіров С. Р. Вчинення необережного злочину кількома суб'єктами як явище об'єктивної дійсності і проблема теорії кримінального права.

У статті доводиться, що в сучасній науці кримінального права щодо вчинення необережного злочину кількома особами (необережного співзаподіяння) існує невідповідність емпіричного базису і теоретичних ресурсів. Описана довготривала проблемна ситуація, що є реакцією на відкриття того факту, що вчинення необережного злочину кількома особами не вкладається у готові концептуальні схеми теорії співучасті у злочині. Актуалізовано питання подальшої розробки теоретичного і законодавчого інструментарію, які більш адекватно відображатимуть об'єктивну реальність – існування необережного злочину, вчиненого кількома особами.

Ключові слова: множинність суб'єктів, співучасть у злочині, необережність, необережний злочин, необережне співзаподіяння.

Резюме

Багіров С. Р. Совершение неосторожного преступления несколькими субъектами как явление объективной действительности и проблема теории уголовного права.

В статье доказывается, что в современной науке уголовного права относительно совершения неосторожного преступления несколькими лицами (неосторожного сопричинения) существует несоответствие эмпирического базиса и теоретических ресурсов. Описана долговременная проблемная ситуация, являющаяся реакцией на открытие факта, что совершение неосторожного преступления несколькими лицами не укладывается в готовые концептуальные схемы теории соучастия в преступлении. Актуализирован вопрос дальнейшей разработки теоретического и законодательного инструментария, которые адекватнее отразят объективную реальность – существование неосторожного преступления, совершенного несколькими лицами.

Ключевые слова: множественность субъектов, соучастие в преступлении, неосторожность, неосторожное преступление, неосторожное сопричинение.

Summary

Bagirov S. Negligence crime is committed by several offenders as a phenomenon of objective reality and the problem of the theory of criminal law.

In modern science of criminal law regarding the commission of negligent crimes by several persons (negligent co-causality) there is a discrepancy of empirical basis and theoretical resources. Over the years formed a problematic situation that is a reaction to the opening of the fact that committing negligent crime to several persons does not fit in the prepared conceptual scheme theory of complicity in crime. This requires further advancement of theoretical and legal instruments that more adequately reflect the objective reality – the existence of negligent crime committed by several persons.

Key words: plurality of offenders, criminal complicity, negligence, crime is committed by negligence, co-causality in crimes are committed by negligence.

УДК: 340.5(347.965.8)

Н. М. БАКАЯНОВА

Нана Мезенівна Бакаянова, кандидат юридичних наук, доцент Національного університету «Одеська юридична академія», адвокат, секретар дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії Одеської області

ОБ'ЄДНАННЯ АДВОКАТІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ ПРО АДВОКАТУРУ ТА АДВОКАТСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Розвиток адвокатського самоврядування, дотримання професійних прав адвокатів та гарантій адвокатської діяльності потребують ретельної уваги, у тому числі й до прав адвокатів створювати в установленому законом порядку місцеві, всеукраїнські й міжнародні об'єднання.

Дискусійні питання функцій громадських організацій та громадських спілок адвокатів, їх ролі в суспільному житті, членства адвокатів у таких об'єднаннях, їх взаємодія із органами адвокатського самоврядування та Національною асоціацією адвокатів України (далі – НААУ) обумовлюють наукове дослідження правового статусу та діяльності об'єднань адвокатів.

Питання правового статусу інституту адвокатури розглядалися в роботах вітчизняних та зарубіжних науковців. Різним аспектам цієї проблематики присвячували свої праці М. Р. Аракелян, М. Ю. Барщевський, Т. В. Варфоломівєва, Т. Б. Вільчик, О. П. Галоганов, І. В. Головань, С. В. Гончаренко, С. О. Деханов, А. Г. Куче-

рена, О. Д. Святоцький, Л. В. Тацій, Д. П. Фіолевський, С. Я. Фурса, О. Г. Яновська, І. С. Яргих та ін. Проте відсутність комплексних досліджень з питань реалізації адвокатами права на створення громадських об'єднань вказує на необхідність подальшої розробки доктринальних положень у зазначеному напрямі.

Метою статті є визначення правового статусу об'єднань адвокатів в Україні, стану законодавчої та нормативної регламентації їх діяльності, здійснення наукової класифікації громадських об'єднань адвокатів, а також наукове обґрунтування реалізації права адвокатів на створення громадських об'єднань.

Об'єднання адвокатів у професійні громадські об'єднання є результатом реалізації адвокатами конституційного права на свободу об'єднання у громадські організації для здійснення й захисту громадянами своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей (ст. 36 Конституції України)¹. Статтею 18 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що адвокати мають право створювати в установленому законом порядку місцеві, всеукраїнські і міжнародні об'єднання. Адвокати, їх об'єднання можуть бути членами міжнародних організацій адвокатів та юристів².

Чинний Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» на понятійному рівні розмежував адвокатуру як професійний правозахисний інститут (ст. 2) та об'єднання адвокатів як громадські організації (ст. 18). Така позиція законодавця є обґрунтованою, адже сутність громадських об'єднань адвокатів та професійної спільноти адвокатів не співпадають. НААУ функціонує відповідно до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність як саморегульована організація, органи якої здійснюють професійне самоврядування (ст. 45 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ст. 1 Статуту НААУ³). На суспільні відносини у сфері утворення, реєстрації, діяльності та припинення Національної асоціації адвокатів не поширюється дія Закону України «Про громадські об'єднання» (п. 5 ч. 2 ст. 3 Закону «Про громадські об'єднання»)⁴.

Своєю чергою, об'єднання адвокатів як суб'єкти права за своїм правовим статусом є видом громадських об'єднань та у своїй діяльності керуються Законом України «Про громадські об'єднання».

Згідно з ч. 1 ст. 1 Закону «Про громадські об'єднання» громадське об'єднання – це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів. Громадські об'єднання за організаційно-правовою формою утворюються як громадські організації або громадські спілки.

Слід звернути увагу на невідповідність у застосуванні термінів у чинному законодавстві. Так, у ст. 1 та інших статтях Закону «Про громадські об'єднання» використовується терміни «громадське об'єднання», «громадська організація» та «громадська спілка». У ст. 18 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» законодавець закріплює поняття «об'єднання адвокатів». Доцільно термінологічно привести у відповідність положення ст. 18 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» із положеннями Закону «Про громадські об'єднання» та закріпити в законодавстві про адвокатуру та адвокатську діяльність термін «громадські об'єднання адвокатів».

Аналіз практики створення в Україні об'єднань адвокатів вказує, що адвокати задовольняють свої інтереси як в межах громадських об'єднань, членами яких є виключно адвокати, так і тих об'єднань, членами яких є представники юридичної професії загалом. Однак, необхідно визнати, що і в останньому випадку ключову роль у функціонуванні таких об'єднань юристів відіграють саме адвокати. Так чи не найбільш відомо на сьогодні громадську організацію юристів – Асоціацію правників України – очолює адвокат, членами правління Асоціації є майже усі практикуючі адвокати⁵; значну кількість членів громадської організації «Українське юридичне товариство» також складають адвокати⁶. Участь адвокатів не лише в діяльності виключно об'єднань адвокатів, а й у громадських об'єднаннях юристів загалом сприяє піднесенню авторитета адвокатури, більш ефективній участі правової професійної спільноти у вирішенні загально-правових проблем українського суспільства та свідчить про високу громадську свідомість адвокатів, важливу роль адвокатури як правового інституту та її відповідальність перед суспільством.

Зі ст. 2 Закону «Про громадські об'єднання» вбачається, що загалом членами громадських об'єднань можуть бути не лише фізичні, а й юридичні особи приватного права, які поряд із фізичними особами вправі створювати громадське об'єднання в організаційно-правовій формі громадської спілки (ч. 4 ст. 1 Закону «Про громадські об'єднання»).

Щодо об'єднань адвокатів, то це означає, що можливість бути членами об'єднань адвокатів нині мають не лише адвокати як фізичні особи, а й юридичні особи приватного права у сфері адвокатури, насамперед, юридичні особи – організаційні форми адвокатської діяльності (адвокатські об'єднання, адвокатські бюро). При чому, на наш погляд, це є можливим, не дивлячись на те, що така участь прямо й не передбачена ст. 18 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Аналізуючи можливість юридичних осіб приватного права бути засновниками та учасниками громадської спілки, С. І. Ішук зазначає, що враховуючи цілі та мету діяльності юридичних осіб, які полягають у забезпеченні певних потреб господарювання та майнових відносин, недоречно наділяти їх правами громадян на свободу об'єднання, які направлені на розвиток їх суспільної активності⁷.

Нагомість існують і думки щодо доцільності участі юридичних осіб у громадських об'єднаннях через їх більші фінансові можливості. Діяльність адвокатських об'єднань та адвокатських бюро як юридичних осіб не обмежується лише забезпеченням певних потреб господарювання та майнових відносин. Зазначені організаційні форми адвокатської діяльності є формами надання, насамперед, правової допомоги, а їх діяль-

ність не має на меті отримання прибутку. Вважаємо, що участь адвокатських об'єднань в громадських об'єднаннях адвокатів поряд із адвокатами як фізичними особами буде більш потужною, більш організованою, оскільки об'єднання одразу ж зможе залучити до участі в громадській роботі усіх адвокатів, що входять до нього, а не лише окремо визначених адвокатів. При цьому, необхідно враховувати, що фінансові та організаційні можливості адвокатських об'єднань є значно кращими, ніж адвокатів як фізичних осіб. У цьому контексті обмеження членства в об'єднаннях адвокатів винятково адвокатами як фізичними особами не може розглядатися як позитивний фактор у досягненні об'єднаннями адвокатів поставлених перед ними завдань.

Всеукраїнська громадська організація «Спілка адвокатів України» створюється за принципами індивідуального і колективного членства. Згідно з п. 4.2 Статуту членами Спілки можуть бути адвокати, які визнають Статут Спілки, поділяють громадські позиції, принципи та завдання Спілки, добровільно виявили бажання вступити і брати участь у діяльності Спілки, відповідають вимогам і прийняті до Спілки у порядку, встановленому цим Статутом. Колективними членами можуть бути колективи адвокатських бюро, адвокатських об'єднань і асоціацій, які визнають цей Статут, добровільно виявили бажання вступити до Спілки і брати участь у її діяльності. Почесними членами Спілки можуть бути вчені-юристи, провідні громадські діячі, особи, які займаються адвокатською діяльністю за межами України⁸.

Проте аналіз статутів найбільш відомих об'єднань адвокатів в Україні та громадських об'єднань юристів вказує на те, що їх членами є лише фізичні особи – адвокати чи особи, які мають вищу юридичну освіту. Так, наприклад, членами Асоціації адвокатів України можуть бути особи, які набули статус адвоката та поділяють принципи та завдання Асоціації, визнають та виконують положення цього Статуту, відповідають вимогам та прийняті до Асоціації в порядку, встановленому цим Статутом та внутрішніми документами Асоціації, а також своєчасно сплачують членські внески⁹.

Доцільно доповнити ст. 18 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», передбачивши, що адвокатські бюро та адвокатські об'єднання мають право бути членами громадських об'єднань відповідно до чинного законодавства. А вже чинна редакція ст. 18 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не відповідає положенням Закону «Про громадські об'єднання».

Об'єднання адвокатів відрізняються масштабом своєї діяльності: певні громадські організації адвокатів діють виключно в межах вирішення регіональних проблем¹⁰, інші – розповсюджують сферу своїх інтересів на загальнонаціональний рівень¹¹, а деякі є членами міжнародних об'єднань та діють на міжнародному рівні¹².

При формулюванні мети своєї діяльності статuti громадських об'єднань адвокатів закріплюють як загальні завдання (розвиток адвокатури в Україні, підвищення її авторитету та ролі в суспільстві)¹³, так і вказують спеціальні цілі (наприклад, захист прав та інтересів адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу)¹⁴.

Аналіз завдань та сфери діяльності об'єднань адвокатів вказує на те, що вони більшою мірою пересікаються зі сферою діяльності органів адвокатського самоврядування. У зв'язку з цим, С. О. Іваницький загалом зазначав, що до набрання чинності Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р., в умовах відсутності репрезентативних органів адвокатського самоврядування у громадських організацій адвокатів було широке поле для діяльності. Із набуттям чинності Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та закріпленням за органами адвокатського самоврядування більшості повноважень представницького характеру, громадським організаціям, на думку частини юристів, нічим буде займатися. Цього не сталося, хоча дублювання уникнути не вдалося¹⁵.

Найбільш рельєфно зазначена точка зору розкривається в ситуації з громадською організацією «Рада адвокатів України». Тимчасова комісія з перевірки діяльності органів адвокатського самоврядування міста Києва, яку було створено Радою адвокатів України, встановила відсутність факту реєстрації Положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію м. Києва, яке було затверджене Радою адвокатів. Після створення кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури в регіонах відповідно до Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у м. Києві діяла громадська організація «Київська міська КДКА» з функціями, притаманними винятково органу адвокатського самоврядування¹⁶.

Таким чином, помилковим є розгляд діяльності громадських організацій адвокатів як паралельної щодо функцій НААУ та її органів.

Суперечливою також є думка, згідно з якою усі проблемні питання професійного життя, що перебувають поза компетенцією органів адвокатського самоврядування, але турбують адвокатську спільноту, можуть бути сферою спрямування зусиль громадських організацій¹⁷.

Слід наголосити, що проблеми адвокатської спільноти повинні бути охоплені напрямками діяльності органів адвокатського самоврядування, виходячи із завдань адвокатського самоврядування (ст. 44 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») та основних функцій НААУ (ст. 2, 3 Статуту НААУ).

Визначаючи роль громадських організацій адвокатів в Україні, слід наголосити, що вони захищають права адвокатів-членів цих організацій, привертають увагу суспільства до належного функціонування органів адвокатського самоврядування, беруть участь у заходах, які підвищують авторитет адвокатури та її подальший розвиток. Така активна громадська позиція адвокатів призводить до максимальної реалізації інтересів адвокатів та сприяє реалізації завдань адвокатури.

Об'єднання всіх адвокатів України на засадах професійної належності мало метою розвиток та зміцнення інституту адвокатури в Україні, ефективну реалізацію завдань інституту адвокатури. Українське адвокатське співтовариство є своєрідним простором, який сформовано у вигляді НААУ. Адвокати-члени НААУ мають право створювати громадські організації для захисту професійних та соціальних прав.

Проведене дослідження дає можливість навести окремі класифікації громадських об'єднань адвокатів. Як вбачається, такі об'єднання можуть бути поділені: 1) за суб'єктами участі в таких об'єднаннях на громадські об'єднання, які складаються виключно з адвокатів, та змішані об'єднання, членами яких поряд із адвокатами є представники інших юридичних професій; 2) за територією своєї діяльності – на міжнародні, всеукраїнські та регіональні; 3) за предметом своєї діяльності – на об'єднання із загальними та спеціальними завданнями.

Доцільно узгодити положення ст. 18 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» із положеннями Закону «Про громадські об'єднання». Пропонуємо викласти статтю 18 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у наступній редакції:

«Ст. 18 «Громадські об'єднання адвокатів».

Адвокати, адвокатські бюро та адвокатські об'єднання мають право створювати в установленому законом порядку місцеві, всеукраїнські й міжнародні громадські об'єднання.

Адвокати, їх об'єднання можуть бути членами міжнародних організацій адвокатів та юристів».

Подальші наукові дослідження доцільно вести у напрямі вивчення проблем реалізації завдань громадських об'єднань адвокатів, а також їх взаємодії із НААУ та органами адвокатського самоврядування.

¹ Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

² Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI // Голос України. – 2012. – 14.08.2012. – № 148–149.

³ Статут Національної асоціації адвокатів України, затверджений рішенням Установчого з'їзду адвокатів України 17 листопада 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/statut_naau.pdf

⁴ Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.

⁵ Всеукраїнська громадська організація «Асоціація правників України» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uba.ua/ukr/board/>

⁶ Громадська організація «Українське юридичне товариство»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://justice.org.ua/chleni>

⁷ Ішук С. І. Концептуальні засади реалізації права на свободу об'єднань в Україні / С. І. Ішук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2012. – № 2 (6) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12isiovu.pdf>

⁸ Статут Всеукраїнської Громадської організації «Спілка адвокатів України», прийнятий VII звітно-виборним з'їздом Спілки адвокатів України 19 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cau.org.ua/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82/>

⁹ Статут Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України», затверджений III з'їздом Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України» 30 жовтня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaa.org.ua/about/ustavnew2.pdf>

¹⁰ Інформаційний вестник Адвокатского объединения «Харьковская областная коллегия адвокатов». – 2003. – № 1 (2). – С. 8–9.

¹¹ Статут Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України», затверджений III з'їздом Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України» 30 жовтня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaa.org.ua/about/ustavnew2.pdf>

¹² Статут Всеукраїнської Громадської організації «Спілка адвокатів України», прийнятий VII звітно-виборним з'їздом Спілки адвокатів України 19 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cau.org.ua/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82/>

¹³ Статут Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України», затверджений III з'їздом Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України» 30 жовтня 2009 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaa.org.ua/about/ustavnew2.pdf>; Статут Всеукраїнської Громадської організації «Спілка адвокатів України», прийнятий VII звітно-виборним з'їздом Спілки адвокатів України 19 листопада 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cau.org.ua/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82/>

¹⁴ Статут громадської організації «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://media.wix.com/ugd/8827b1_ec366ea0afde4400ba58f4c0fa060f33.docx?dn=%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%82.docx

¹⁵ Іваницький С. О. Громадські об'єднання адвокатів і суддів та їх місце в структурі громадянського суспільства / С. О. Іваницький // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – 2014. – Вип. 3–4. – С. 108–122.

¹⁶ Адвокатура Києва як приклад самоочищення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unba.org.ua/news/1550-advokatura-kieva-yak-priklad-samoochishhennya.html>

¹⁷ Іваницький С. О. Вказана праця. – С. 121.

Резюме

Бакайнова Н. М. Об'єднання адвокатів за законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність.

У статті досліджуються проблеми правового регулювання об'єднань адвокатів в Україні. Автор аналізує правовий статус об'єднань адвокатів, їх роль в адвокатському співтоваристві, визначає види об'єднань адвокатів, здійснює їх класифікацію. Пропонується закріпити право адвокатських бюро та адвокатських об'єднань бути членами громадських об'єднань адвокатів. Автор наголошує на необхідності внесення змін та доповнень до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність.

Ключові слова: адвокатура, адвокатське співтовариство, адвокатське самоврядування, об'єднання адвокатів, асоціація адвокатів.

Резюме

Бакайнова Н. М. Объединения адвокатов по законодательству об адвокатуре и адвокатской деятельности.

В статье исследуются проблемы правового регулирования объединений адвокатов в Украине. Автор анализирует правовой статус объединений адвокатов, их роль в адвокатском сообществе, определяет виды объединений адвокатов, осуществляет их классификацию. Предлагается закрепить право адвокатских бюро и адвокатских объединений быть членами общественных объединений адвокатов. Автор указывает на необходимость внесения изменений и дополнений в законодательство об адвокатуре и адвокатской деятельности.

Ключевые слова: адвокатура, адвокатское сообщество, адвокатское самоуправление, объединение адвокатов, ассоциация адвокатов.

Summary

Vakayanova N. Unions of attorneys according to the legislation on the Bar and Practice of Law.

The article investigates the problems of legal regulation of unions of attorneys in Ukraine. The author analyzes the legal status of unions of attorneys, its role in the legal community, defines the types of unions of attorneys, provides the classification. It proposes to provide the right of law offices and law firms to be members of public unions of lawyers in the article 18 of Law of Ukraine "On the Bar and Practice of Law". The author points to the need for amendments and additions to the law On the Bar and Practice of Law.

Key words: Bar, Attorney's Community, Attorney's self-government, Unions of Attorneys, Bar Association.

УДК 343.2

К. Ю. БОБРИК

Костянтин Юрійович Бобрик, кандидат юридичних наук, науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ

**СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО ТА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ**

Упродовж останніх років неухильно простежується тенденція до появи нових способів взаємодії та інтеграції організованих злочинних груп в кримінальні співтовариства, формування й консолідації великих злочинних формувань, що підсилюють свій потенціал і вплив у суспільстві. Злочинні організації утворюють з метою вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, впливу на політичні та економічні процеси в державі.

У сучасній правовій науці активно досліджуються питання протидії організованим злочинності, основні теоретичні та практичні аспекти такої протидії викладено в роботах таких вчених, як: Ю. П. Аленіна, В. П. Бахіна, В. І. Галагана, В. Г. Гончаренка, В. Я. Горбачевського, А. П. Закалюка, А. В. Іщенко, І. П. Козаченка, М. В. Корнієнка, В. С. Кузьмічова, Є. Д. Лук'янчикова, Погорецького, О. П. Снігерьова, Л. Д. Удалової, В. Г. Хахановського, П. В. Цимбала, С. С. Чернявського, Ю. М. Чорноус, В. Ю. Шепітька, М. Є. Шумило та інших. Проте залишаються окремі її аспекти, які потребують більш детального розгляду й аналізу.

Наразі в Україні досить гостро стоїть питання щодо можливості притягнення до кримінальної відповідальності та кваліфікації дій осіб, які фактично не вчиняючи злочинних діянь, а лише здійснюючи загальне управління всіма сферами організованої злочинності спричиняють значну шкоду охоронюваному Кримінальним кодексом України суспільним відносинам.

Останнім часом у світі відмічається тенденція щодо активізації організованих злочинних угруповань, які не мають стійкої і чіткої побудованої системи. Так, вказані угруповання організовуються для вчинення злочинів на певний проміжок часу. Науковці й практики зазначають, що організація злочинної діяльності відбувається за допомогою мережі злочинців, яка має переваги перед традиційними організованими структурами завдяки гнучкості, адаптивності, швидкості реагування¹.

Організована злочинність – мережа кримінальних взаємодій суб'єктів злочинної діяльності, маючи великі ресурси, включається до перерозподілу ринків, опановує нові види кримінальної активності, набуває більшої професіоналізації. При цьому злочинні спільноти, ніби опікуючись виробництвом і поширенням нелегальних товарів, наданням заборонених послуг, вдаючись до насильства і корупції, спрямовують свою діяльність на нові сфери економіки, створюючи легальні підприємства й банки, удосконалюючи власні організаційні структури.

З кінця 80-х – початку 90-х рр. ХХ ст. в Україні значно погіршився криміногенний стан. З'явилися види злочинності, які раніше були маловідомі, зокрема: рекет, викрадення людей з метою отримання викупу, торгівля людьми; широкого розповсюдження набули злочини, пов'язані із так званими «важкими наркотиками», незаконним обігом вогнепальної зброї. Професійна злочинність почала утворювати легальні об'єднання, які насправді були замаскованими організованими злочинними угрупованнями².